

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Szalay Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Igazságügyi Kodifikációs és Szolgáltatási Főosztály Jogi Képviseleti Osztály (1055 Budapest, Kossuth L. tér 4., ügyintéző: dr. Gróf Éva jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen **kártalanítás** iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2009. március 16. napján kelt 3.P.22.160/2007/27. számú ítélete ellen a felperes 2009. május 12. napján 30. sorszám és az alperes 2009. május 8. napján 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes fizetési kötelezettségére vonatkozó a törvényes levonásokkal terhelten kitélt és az alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi, egyebekben helybenhagyja.

A felek az első- és másodfokú perköltségeiket maguk viselik.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2007. november 5. napján előterjesztett keresetlevelében nem vagyoni kár címén 12.000.000 Ft, ennek 2003. március 1. napjától számított kamata, elmaradt jövedelemként 1.158.000 Ft, utazási és csomagköltségként 448.000 Ft, további utazási költségként 104.000 Ft és ügyvédi költségként 400.000 Ft, ezek középarányos időtől, 2003. március 1. napjától számított kamata megtérítésére kérte kötelezni az alperest a Be. 580. § (1) bekezdés II. a) és III. pontja, 582. § (1), 584. § (1) bekezdései, továbbá a Ptk. 76., 78., 339., 355., 360 §-ai alapján, de hivatkozva az Alkotmány 15., 55. §-aira, 59. § (1) bekezdésére, 66. és 70/B. §-aira is. Az alperes kártalanítási kötelezettségét arra alapozta, hogy 2002. augusztus 15. és 2003. szeptember 11. napja közötti időben előzetes letartóztatásban volt azon büntetőeljárás részeként, melynek eredményeként a Fejér Megyei Bíróság B. 240/2005/27. számú elsőfokú, majd a Fővárosi Ítéltábla 1. Bf. 31/2007/6. számú másodfokú, 2007. május 22. napján jogerőre emelkedett ítéletével őt a 2 rb hivatalos személy által, kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének

vádja alól felmentette, és bár megállapította a bűnösségét 1 rb lőszerral visszaélés bűntettében, de emiatt megrovásban részesítette. Állította, hogy előzetes letartóztatása és annak mindenkor meghosszabbítása kizárólag a terhére rótt vesztegetési cselekmények miatt történt. Előadta, hogy 1980. óta volt belügyi dolgozó, a letartóztatása idején a "....." Rendőr-főkapitányság Közlekedési Osztályán annak útellenőrzési alosztályán dolgozott főtörzsőrmesteri rangban, havi 90.000 Ft bruttó jövedelem mellett. Letartóztatása 12 hónap és 26 nap tartamára az elmaradt nettó jövedelme 1.158.000 Ft. Letartóztatása miatt családi élete felborult, személyi szabadságtól való megfosztása pszichés következményei a mai napig terhelik. Mind fizikailag, mind pszichésen tönkremenve szabadult, mert rendőrként alaptalanul, a valódi bűnelkövetők között kellett tizenhárom hónapot eltöltenie. A rendőrök elleni büntetőeljárások nagy nyilvánosságot kapnak, és ez történt a felperes esetében is. A szabadulását követően a személyével szembeni fenntartások miatt baráti körét elvesztette. Családi életében korábban fennállt harmonikus kapcsolat felbomlott, élettársával - bár ő a letartóztatása során mindvégig mindent megtett a felperesért -, elhidegültek egymástól. A büntetőeljárásban védő látta el a képviselőt, aki 20 alkalommal járt beszélőn a felperesnél, esetenként 20.000 Ft díjazásban részesült utazásonként. Élettársa 13 alkalommal látogatta meg alkalmanként 8.000 Ft utazási költséggel, és 56 alkalommal küldött csomagot a részére. Az alperesnek a szakértői véleményre tett észrevételére előadta, hogy állapotában a javulási folyamat lassú, a szakértő általánosságban három évet jelölt meg, de még az események után öt évvel is kimutatót a szakértő olyan tüneteket, amelyek igazolják a felperesnél az átlaghoz képest elhúzódó a feldolgozási folyamatot. Arra az esetre, ha bíróság elfogadná az alperesnek a kártalanítás esedékessé válására vonatkozó okfejtését, a nem vagyoni kár iránti igényét 15.000.000 Ft-ban és annak 2007. május 23. napjától számított kamataiban határozta meg amiatt, hogy a kártalanítás összegének az esedékessé váláskor kell alkalmasnak lennie az elszenvedett sérelmek kiküszöbölésére.

Az alperes ellenkérelmében nem vitatta, hogy a kártalanítás objektív jogalapja fennáll, és a felperes a keresetét az erre megszabott határidő alatt előterjesztette. Annak megállapítására, hogy a felperes esetében kártalanítást kizáró okok nem állnak fenn, kérte a büntető előzményi iratok teljes körű beszerzését. Nem vitatta az előzetes letartóztatással, mint a szabadság jogszerű megvonásával önmagában együtt járó nem vagyoni sérelmeket, mint köztudomású és bizonyításra nem szoruló tényeket. Az őrizetbe vétel körülményei azonban terhére nem értékelhetők. Vitatta, hogy a felperes és gyermeke közötti kapcsolat az előzetes letartóztatás miatt romlott volna meg. A nem vagyoni kár felperes által meghatározott mértékét túlzottnak tartotta, de nem kívánt nyilatkozni annak általa elfogadhatónak tartott mértékéről. Az elmaradt jövedelemmel kapcsolatban előadta, hogy a felperes munkaviszonya még a letartóztatás előtt (az őrizetbe vétel napján) szűnt meg, mégpedig közös megegyezéssel, így az okozati összefüggés hiányára hivatkozott. Nem ismerte el a csomag és utazási költség címén érvényesített követelésrészt, mert ezek egyrészt nem a terheltnél felmerülő károk, másrészt a terhelt csak olyan küldeményt kaphat, amelyben elhelyezett dolgokra a hétköznapi életben is szükség van. Az ügyvéd utazási és egyéb költsége megtérítésére egyéb eljárást szabályoz a

Be. 339. és 578. §-a, e körben a per megszüntetését kérte. A vagyoni igényeket mind jogalap, mind bizonyítottság hiányában kérte elutasítani. A szakértői vélemény ismeretében kérte értékelni azt a körülményt, hogy a felperest „az egész eljárás stresszelte”, mert kártalanítás csak az előzetes letartóztatás miatt jár, és nem a büntetőeljárás egésze miatt. Kérte azt is figyelembe venni, hogy bizonyos az orvosszakértő által megállapított sérelmek az előzetes letartóztatással általában együtt járó sérelmeknek minősülnek, a felperes vérnyomás betegsége csak részben vezethető vissza a szabadság korlátozására, és a szakértő szerint a felperesnél kialakult tünetegyüttes folyamatos javulása várható. Az érvényesített kamat tekintetében előadta, hogy a kártalanítás az annak alapjául szolgáló felmentő ítélet jogerőre emelkedésével válik esedékessé, a felmentő ítélet a jelen esetben 2007. május 22. napján emelkedett jogerőre, kamatfizetési kötelezettsége ezen időponttól állapítható meg. Perköltségigényt érvényesített.

A Fejér Megyei Bíróság 2009. március 16. napján meghozott 3. P. 22.160/2007/27. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek - a törvényes levonásokkal terhelt - 1.979.744 Ft vagyoni kártérítést, ennek 2007. május 22. napjától a kifizetésig járó mindenkori törvényes késedelmi kamatát, 5.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést, ennek 2007. május 22. napjától a kifizetésig járó mindenkori törvényes késedelmi kamatát, valamint 580.000 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a vagyoni kárigények közül a keresetvesztéseget találta jogosnak, a másik két tételt az alperes ellenkérelmében előadott helyes érvekre utalva utasította el. A fogvatartás tizenhárom hónapjára azért tartozik az alperes a keresetvesztéseget megfizetni, mert a felperes kilépése a rendőrségtől korántsem tekinthető önkéntes, sokkal inkább kényszerű lépésnek. Ha nem gyanúsítják meg vesztegetéssel, nem veszik őrizetbe, és miként a tanúk vallották - nem ijesztgetik azzal, hogy hadbíróságra kerül, semmi ok és a legcsekélyebb szándéka sem lett volna, hogy pár évvel a nyugdíjaztatása előtt felszámolja egész addigi felnőtt életében gyakorolt hivatását. Az őrizetbe vétel körülményei, majd annak indokolása egyértelműen előrevetítették az előzetes letartóztatás elrendelését, ilyen értelemben az elsőfokú bíróság oktalannak minősítette a fogvatartás formális szakaszolását, és annak hangoztatását, hogy a szolgálati viszony megszüntetése időben megelőzte a letartóztatást. Jelezte, hogy a felperes voltaképpen önmérsékletet tanúsított, hogy csupán a fogvatartás idejére érvényesített keresetvesztéseget, a későbbi munkanélküliség anyagi terhét nem hárította az alperesre. A volt munkáltató adatközlése szerint a felperes báziskeresete bruttó 152.288 Ft volt, ez tizenhárom hónapra 1.979.744 Ft-ot eredményez, ami ugyan magasabb a kereseti kérelemben megjelölt összegnél, viszont mégsem jelent a Pp. 215. §-a szerinti túlterjeszkedést, mert ebből a kifizetés előtt le kell vonni a törvény szerinti közterheket (járulékokat, adóelőleget). A Ptk. 301. §-a szerinti a jegybanki alapkamat féléves ciklusaihoz igazodó kamatok a Ptk. 260. (helyesen 360.) §-ára is figyelemmel a teljes tőkeösszeg után járnak.

A nem vagyoni kártérítés összegét az elsőfokú bíróság az eset összes körülményeit mérlegelve határozta meg 5.000.000 Ft-ban a 2003-as értékviszonyok szerint. A felperes által követelt összeget nagyságrendileg tartotta magasabbnak, mint az ilyen esetekre általában elfogadható mértéket. A felperes életminősége sokkal rosszabb mint a korábbi, és javulása sem olyan ütemben mutatkozik, mint azt a szakértő prognosztizálta, de mégis bizonyos elvárható erőfeszítések árán még talpra állhat. Másfelől az alperes érveire tekintettel rámutatott, hogy a tizenhárom havi börtönben tartózkodás nem kezelhető izoláltan, annak bonyolult, áttételes és komplex kihatásai nem hagyhatók figyelmen kívül.

A jogalap tekintetében teljesen, az összecszerűséget illetően jelentős mértékben pernyertes felperes perköltségének (ügyvédi munkadíj, szakértői díj) megfizetésére a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte. A feljegyzett illetékről akként rendelkezett, hogy az alperes személyes mentessége (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §) folytán az állam terhén marad.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó igényének maradéktalan helyt adást kért, az alperes perköltségben marasztalása mellett. Az ítélet egyéb rendelkezéseit nem vitatta. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet mind ténybeli megállapításaiban, mind jogalapjában megalapozott, azonban a helyesen megállapított tényállásból levont összecszerű következtetése a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában eltúlzottan alacsony mértékű. Az ítélet helyesen tartalmazta mindazokat a hátrányokat, amelyekre a felperes is hivatkozott, melyek tényyszerűek és valósak, és amelyeket az alperes sem vitatott, kizárólag az összecszerűséget nem ismerte el. Ugyanakkor az elsőfokú ítélet sem adta kellő indokát, hogy miért az adott összegben határozta meg a nem vagyoni kár mértékét. A felperes szerint a túlzottan alacsony mértékben megállapított nem vagyoni kár arra vezethető vissza, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az adott jogsérelem milyen személyiségű egyénnel szemben következett be. A felperes igen komoly egzisztenciából, sikeres életpálya, hosszú évek óta közhatalmi szervezet tagjaként végzett tevékenység után, megbecsült állampolgárként és kiegyensúlyozott családból került az adott szituációba, és az elszenvedett sérelem eredményeként úgy a magánéletben, mint a munkájában ellehetetlenült helyzetbe került. Az eredeti állapot reparálására reménye sincs. Kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés a büntetőügyben meghozott felmentő ítélet jogerőre emelkedésével vált esedékessé, a jogszabály azonban nem mondja ki, hogy ettől függetlenül a kártérítést az elszenvedett joghátrány bekövetkezte idején irányadó értékviszonyok szerint kell megállapítani. Ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a kártérítés mértékét a 2007. évi értékviszonyok szerint állapítja meg és nem 2003-as értéken. Ez is megalapozza az ítélet megváltoztatását. A fellebbezési tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy a vagyoni kár tekintetében a keresetét 1.979.744 Ft-ra és kamataira felemeli.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, és a nem vagyoni kártalanítás összegének 3.000.000 Ft-ra történő leszállítását, a vagyoni kár

körében a keresetkiesésre alapított igény teljeskörű elutasítását, vagy 1.158.000 Ft-ra történő leszállítását, továbbá a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezés oly módon történő megváltoztatását, hogy a felek az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viseljék. A nem vagyoni kárpótlás körében az alperes szerint az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le az alperes kárfelelősségének mértékére. A marasztalási összeg nem felel meg a perben feltárt és az elsőfokú ítéletben részletezett alperes által nem vitatott helyes tényállás alapján a felperest ért nem vagyoni sérelmek súlyának, az okszerűen levonható következtetéssel arányos mérlegelésnek. Az elsőfokú bíróság bizonyos tényeknek túlzottan nagy jelentőséget tulajdonított, és emiatt vont le téves következtetést a felperes által elszenvedett sérelmekkel arányban álló, annak csökkentésére alkalmas kártalanítási összeg mértékére, ami azonban így eltér az ítélkezési gyakorlattól, és nem felel meg a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban megfogalmazott mértéktartás követelményének. A felperes előzetes letartóztatása előtt rendőrként szolgált, családi kapcsolataira is terhet rótt a fogvatartásban töltött idő, de ezen tényeknek az elsőfokú bíróság túlzottan nagy jelentőséget tulajdonított. Nem nyert bizonyítást, hogy a felperes sérelmei meghaladták a minden fogvatartott személy által kiállt és köztudomású, a börtönviszonyok elviselésével együtt járó fizikai és pszichés terheket. A felperes egzisztenciális elbizonytalanodás érzésének az előzetes letartóztatással való okozati összefüggése szintén nem bizonyított, az legfeljebb munkájának elvesztésével állhat kapcsolatban. A felperes nem bizonyította kétséget kizáróan azokat az állításait, miszerint az előzetes letartóztatása miatt nem kapott hosszabb ideig munkát, illetve szabadidejével nem tudott mit kezdeni. A bizonyítatlanság következményét az elsőfokú bíróság tévesen az alperesre hárította, és vette figyelembe az összeg meghatározásánál. Az előzetes letartóztatás időtartama sem indokolja az elsőfokú ítéletben megállapított mértékű nem vagyoni kárpótlást. A keresetvesztéssel kapcsolatosan kifejtette, hogy a felperes az őrizetbe vétele napján abban a reményben, hogy elkerülheti a katonai bíróságot, önként kérte szolgálati viszonya megszüntetését illetve leszerelését. Az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le arra, hogy a keresetkiesésért az alperes tartozik helytállni. Az elmaradt munkabérért az alperes felelőssége csak akkor lenne megállapítható, ha a felperes bizonyítaná, hogy munkaviszonya minden kétséget kizáróan az előzetes letartóztatás tényével vagy időtartalmával okozati összefüggésben szűnt meg. A munkaviszony megszűnésének oka azonban nem a fogvatartás volt, hanem a felperesnek és a munkáltatónak erre irányuló kölcsönös és egybehangzó akaratnyilvánítása. Egyértelműnek minősítette, hogy a felperes munkaviszonya az előzetes letartóztatás elrendelése nélkül is megszűnt volna figyelemmel a megszűnés időpontjára. Amennyiben a felperesnek a rendőrségtől való kilépése nem önkéntes lett volna, úgy az igényét a volt munkáltatóval szemben érvényesíthetné. Ha az elmaradt munkabérrel kapcsolatos elutasításra irányuló kérelmének nem adna helyt a másodfokú bíróság, úgy a marasztalás leszállítását arra alapozva kérte, hogy a felperes ezen a címen 1.158.000 Ft-ban jelölte meg az igényét, és ezt az eljárás során nem változtatta meg. A marasztalási összeggel az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ával ellentétben a kereseti kérelmen túlterjeszkedett. A perköltséggel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatását arra alapozva látta indokoltnak, hogy az nem felelt meg a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Ha

a felperes teljes követelését (14.110.000 Ft) és az elsőfokú bíróság által meghatározott marasztalási összeget (6.979.744 Ft) veszi alapul, a felperes pernyerése 49 %, vagyis a pernyertesség és pervesztesség aránya között nincs számot tevő különbség, ezért téves az az elsőfokú ítéleti kijelentés, hogy a felperes jelentős mértékben pernyertes lett.

A felperes fellebbezésére előterjesztett ellenkérelmében az e fellebbezésben támadott részében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A felperes által előadottak nem adnak okot az elsőfokú ítéletben megállapított kártalanítási összeg felemelésére, a megítélt összeg nem minősül kirívóan alacsonynak, sőt alperesi álláspont szerint az ítélkezési gyakorlatban kialakultnál magasabb mértékű. Az elsőfokú ítélet kitért azokra a körülményekre, amelyeket a nem vagyoni kártalanítás összegének mérlegelése körében értékelte. Az orvosszakértői véleményben a felperesre jellemző egyéniségi jegyek figyelembevételével vontak le a szakértő a felperes egészségi állapotára vonatkozó következtetéseit. A szakértői vizsgálat eredményét az elsőfokú bíróság értékelte. Az a felperesi állítás, hogy eredeti helyzetének reparálására már nincs remény, nem nyert bizonyítást. A felperes egzisztenciáját, életpályáját nem kismértékben az a tény befolyásolta, hogy a rendőrség kötelékéből önként lépett ki, a felperes egzisztenciális helyzetére vonatkozó állításokat az elsőfokú bíróság értékelte. Hangsúlyozta, hogy a felperes szolgálati viszonyának megszűnése nem a kényszerintézkedéssel, hanem a büntetőeljárással volt oksági kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság helyesen vette alapul az ítélelhozatalakor irányadó ár- és értékviszonyokat, a kamatkötelezettség az esedékesség időpontjától lett megállapítva, így jelen esetben ettől eltérő döntésre nincs jogi indok. A fellebbezési tárgyaláson csatolt okirati bizonyíték tekintetében a Pp. 235. §-ára hivatkozott. Az okirat nem a felperes szolgálati viszonya megszűnését tanúsítja, és alkalmatlannak minősítette a felperes tényállításai kétséget kizáró bizonyítására, vagyis hogy a foglalkoztatási jogviszony megszűnése okozati összefüggésben van az előzetes letartóztatással. Az elsőfokú eljárásban nem volt bizonyíték arra, hogy a felperes szolgálati viszonyát jogellenesen, kényszer hatására szüntették meg, az ezzel kapcsolatos előadást valószínűtlennek tartotta. A büntetőeljárás esetén a szolgálati viszony nem szűnik meg, hanem a hivatásos állomány tagját a munkavégzés alól felmentik, az illetménye meghatározott részének visszatartása mellett beosztásából felfüggesztik. A másodfokú eljárásban előterjesztett keresetfelemelést sükségtelennek minősítette. Az elsőfokú bíróság - a kereseti kérelemtől eltérően - a fogvatartás időtartama alatt kiesett jövedelem pótlásáról a bruttó illetmény alapulvételével rendelkezett, bár az indokolás alperesi álláspont szerint téves volt és megalapozatlan, a megalapozottsághoz nincs sükség a keresetfelemeléshez. Az ítélkezési gyakorlat szerint a jövedelemvesztésben történő marasztalás bruttó összegben történik, az adózási kötelezettség a felperest terheli, az alperes adólevonásra - marasztalása esetén - nem köteles, de erre jogszabályi felhatalmazása sincs. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el megfelelően, ha a felperes figyelmét felhívja a keresetmódosítás lehetőségére, illetőleg ennek hiányában a keresettől eltérően is a jogszabályoknak megfelelően dönt. A keresethez kötöttség szabálya a jövedelemvesztés megtérítésére irányuló igénynél nem érvényesülhet. Kérte, hogy a másodfokú

bíróság a keresetfelemelést az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatására irányuló fellebbezésként értékeli, és a jogszabályoknak megfelelően döntsön annak fenntartása mellett, hogy az alperes e körben a kereset teljes elutasítását kérte.

Felperesi fellebbezés hiányában 1.979.744 Ft-ot meghaladóan a vagyoni kár megtérítésére irányuló keresetet elutasító, alperesi fellebbezés folytán a 3.000.000 Ft és annak kamata erejéig nem vagyoni kárban marasztaló ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedett (Pp. 228. § (4) bekezdés), a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet ezt meghaladó részében bírálta felül.

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos, az alperes fellebbezése kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg.

Az nem volt vitás, hogy az alperest a Be. 580. § (1) bekezdés II. a) pontja alapján kártalanítási kötelezettség terheli a felperes tizenhárom hónap tartamú előzetes letartóztatása miatt. A másodfokú eljárásban a felperes által érvényesített kár két elemét kellett vizsgálni.

A felperes keresetvesztése: A másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőfokú bírói levezetéssel, hogy az adott körülmények között nem értékelhető a felperes terhére, ezáltal az alperes javára, hogy a felperes szolgálati jogviszonya az őrizetbe vétel napján és az alkalmazott formula szerint közös megegyezés alapján szűnt meg. A felperes tanúként kihallgatott egykori vádlott-társai elmondták, milyen előzményeket követően (állománygyűlés után, az állomány szeme láttára megbilincselve elvezetve), miként írták alá (kihallgatásra várva, a fegyelmi tiszt által gyakorolt szóbeli nyomás gyakorlás után) a szolgálati jogviszony megszüntetésére vonatkozó okiratot. Ilyen szituációban nem lehet arról szó, hogy az érintettek, így a felperes önként, befolyásmentesen döntött. A felperesnek magától, a szolgálati nyugdíjra való jogosulttá válás előtti közeli időben nem lehetett szándéka a szolgálati jogviszonya megszüntetése. Ezért a másodfokú bíróság a Be. 580. §-a keretében megtérítendő kárelemnek minősítette - egyezően az elsőfokú bírósággal - a felperes tizenhárom hónapra számított elmaradt jövedelmét. A felperes egykori munkáltatója által adott tájékoztatás szerint a letartóztatás előtti bázisidőszakban a felperes átlagkeresete 152.288 Ft/hó volt, tizenhárom hónapra számítva 1.979.744 Ft. Az elsőfokú bíróság ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest azzal a kitételrel, hogy a marasztalási összeget a törvényes levonások terhelik. A felperes eredeti kereseti kérelme e körben 1.158.000 Ft megtérítésére irányult, ezért az adott módon történt marasztalás a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésnek minősült volna. A felperes azonban a másodfokú eljárásban a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja által megengedett módon a keresetét felemelte, melyre tekintettel az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összeg helytállóvá vált. Mellőzte viszont a másodfokú bíróság a „törvényes levonásokkal

terhelten" kitélt, mert az alperest nem terheli személyi jövedelemadó, vagy társadalombiztosítási járulék levonási és átutalási kötelezettség. A közterhek bevallása és befizetése a felperest terheli.

Nem vagyoni kár: Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során feltárta, ítéletében pedig megjelölte azokat a szempontokat, amelyek alapján a nem vagyoni kárt meghatározta. A másodfokú bíróság rámutat, hogy a felperes olyan munkát folytatott, amelynek társadalmi presztízse talán nem egyértelműen elfogadott, de általános elvárás, hogy aki rendőrként dolgozik, annak személyével bűncselekmény elkövetése ne legyen összefüggésbe hozható. Ha valakit rendőrként meggyanúsítanak olyan bűncselekménnyel, ami miatt az előzetes letartóztatás elrendelését is szükségesnek tartják, ez a lehető legsúlyosabb mértékben a társadalom negatív értékítéletét váltja ki. Azáltal, hogy a felperes elveszítette biztos egzisztenciális bázisát, életminősége romlott. Szakértő által megerősített tény, hogy a felperesre a börtönben töltött idő pszichés frusztráltságára fokozódó hatást gyakorolt, egzisztenciális elbizonytalanodás és depressziós tünetegyüttes közepes foka alakult ki nála, amelyek miatt személyi kapcsolatai károsodtak, szociális visszahúzódás alakult ki nála, indulatkezelési készsége gyengült és a jövőképe bizonytalanná vált. A bizonyítás anyaga azt is alátámasztja, hogy a felperes korábbi kiegyensúlyozott magánélete a letartóztatás eredményeként szétzilálódott, élettársi kapcsolata megszakadt, gyermekével a viszonya megromlott, felületessé vált. Mindezek a bizonyított tények, továbbá azok a köztudomású, ezért a Pp. 163. § (3) bekezdése értelmében külön bizonyításra nem szoruló hátrányok, amelyek a letartóztatottakat a fogvatartás alatt, de a szabadulásukat követően is érik, amelyeket el kell szenvedniük, a másodfokú bíróság álláspontja szerint megalapozzák az elsőfokú bíróság által 5.000.000 Ft-ban meghatározott nem vagyoni kárt, annak sem leszállítása, sem felemelése nem indokolt. A másodfokú bíróság annyi megkötést tesz, hogy ez az összeg az igényérvényesítés idejére vetített élet- és értékviszonyoknak megfelel.

Az alperesi fellebbezést a másodfokú bíróság a perköltség tekintetében helyesnek minősítette. Az elsőfokú bíróság által felhívott Pp. 81. § (1) bekezdése nem alapozza meg az alperes perköltségben marasztalását. Ezzel szemben e § második mondata alkalmazásával a pernyertesség - pervesztesség arányára tekintettel indokolt, hogy mind a két fél viselje az elsőfokú eljárással felmerült költségeit.

A másodfokú bíróság határozata a Pp. 253. § (2) bekezdésén alapult.

Az elsőfokú bíróság a feljegyzett illeték viseléséről ítéletének rendelkező részében nem határozott. Ez a Pp. 253. § (3) bekezdés második mondata szerint orvosolható volt, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdés második mondata alkalmazásával a felperest a másodfokú bíróság mentesítette a pervesztésére jutó kereseti illeték megfizetése alól.

A másodfokú eljárásra a Pp. 239. §-a alapján irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket is maguk viselik.

A fellebbezési eljárási illeték viselésére a másodfokú bíróság az Itv. 5. § (1) bekezdés a) pontját, 74. § (3) bekezdését és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdés második mondatát alkalmazta.

, 2009. november 26.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: